

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

3de druk.

Nr. 30

A. HANS.

De Verdronken Stad

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

A. HANS.

Nr. 30

3de druk.

De Verdronken Stad

Alfons Haverkamp en zijn zusje kwamen beneden. En vader vertelde hun dat ze een nieuw zusje hadden gekregen. De kinderen waren er heel blij mee. En wat later toonde de baker het kindje. Zoo'n nieuwe zus brengt dadelijk heel wat drukte in huis. En de volgende dag begon dan nog de groote vacantie. Die duurde te Antwerpen, waar de Haverkamps woonden, zeven weken. Alfons was een zeer levendige jongen. Maar hij moest nu een tijdje weg. O, dat vond hij heel plezierig! Hij mocht gaan logeeren bij oom Jan. Die woonde over de Hollandsche grens, nog een heel eind over Bergen op Zoom, op een groote hoeve.

En zoo kwam het, dat Fons Haverkamp nu voor eenige weken als een boerenkind leefde. 't Beviel hem best. Ooms hofstede stond dicht bij de Ooster-Schelde. Deze was vroeger een mond van de Antwerpsche Schelde, maar nu is ze er van afgesloten door een dam. De Ooster-Schelde is zeer breed en wordt druk bevaren. Men doet er van alles... ook mossels en oesters kweken. Dit gebeurt op ondiepe gronden. Achter den dijk lagen de schorren, groote vlakten, met gras en kruid begroeid. Bij storm liep ze onder water. In den zomer lagen ze meestal droog, en Miel, de oude herder van

oom Jan, hoedde er dan de schapen. Fons zat heel dikwijls bij hem. Dat was daar aan den stroom zijn aangenaamste plekje. Elken middag bracht hij Michiel eten. En dan bleef hij een heelen tijd praten. Michiel kende allerlei verhalen over de streek en ook over den storm. En zekeren middag, toen hij weer aan 't vertellen was, zei de herder:

— Ge ziet in de Schelde, die groote vlakten zand. Over vele honderden jaren — wanneer juist zou de schoolmeester u beter kunnen zeggen — lag daar een stad, die Reimerswaal heette, en bij de stad waren akkers, juist als achter den dijk, en stonden er groote hoeven. De menschen die er woonden, waren zeer rijk, maar ook hoovaardig. Hun kleeren waren nooit schoon genoeg. De een wilde den ander de oogen uitsteken. De vrouwen droegen gouden ringen en armbanden, zijden jakken en rokken. Vóór de huizen lagen er gouden dorpels; de trapeuningen waren van zilver en zelfs van goud. De paarden waren met zilveren en gouden hoefijzers beslagen. En 't was altijd feest te Reimerswaal. Men dronk en smulde, alsof het niet op kon. De menschen leefden er maar voor 't plezier... en om elkaar te overbluffen door hun grootheid en pracht. Dat kon niet blijven duren. Die hoogmoed zou gestraft worden.

Er woonden ook visschers, die met hun schuiten op de Schelde en op de zee voeren.

Een visscher ving zekeren dag een zeemeermin... Dat is een raar schepsel, half vrouw, half visch... alloh.

De baker toonde het kindje (blz. 3).

een vrouwenhoofd met een visschenlijf. De schipper nam de meermin mee. Maar de meerman, die dus een mannenhoofd had met een visschenlijf, zwom achter de schuit en sprak toch zoo schoon om zijn vrouwtje terug te krijgen.

Maar de visscher lachte hem uit. Zoo, de schuit voer de haven van Reimerswaal binnen. De meerman werd nu kwaad en riep zoo luid, dat allen het verstonden:

Reimerswale, 't zal u rouwen,
Dat ge geroofd 's meermans vrouwe,
Reimerswale zal vergaan,
En alleen de toren blijven staan.

De meerman zei dus dat de stad verwoest zou worden. De menschen geloofden dat niet en lachten ermee. Maar ze lachten toch niet lang. Er kwam een geweldige storm. De Schelde brak de dijken door, het water stroomde over 't land en in de stad, en, geholpen door den wind, smet het de huizen, de magazijnen, de kerken omver. De menschen wilden vluchten. Velen verdronken, evenals hun paarden, koeien, varkens; schapen. Andere menschen geraakten veilig weg, en Reimerswale ligt nu begraven onder 't schorre... Hier en daar kan men nog een stukje kalsijde zien.

— Nu nog? vroeg Fons.

— Ja, ik heb er de steenen gezien... maar ge moet er den weg kennen en 't is er gevaarlijk, want in het

schorre zijn veel kreeken en geulen, waar ge gemakkelijk kunt verdrinken, zoo diep is het er. En geld heeft men er vroeger ook genoeg gehaald. Ja, jongen, er zijn hier rare dingen gebeurd.

— Maar zijt ge nu nooit meer bang voor overstroming, Michiel?

— O, de dijk is hoog en sterk. Maar een jaar of zeven geleden brak de dijk van den polder toch door, en kwam het water over 't land. Veel boerengezinnen moesten haastig vluchten met hun vee. O, toen stormde het geweldig! En het was springvloed; dan komt het water heel hoog. Ik moest ook maken, dat ik met de kudde wegkwam. Er zijn toen nog zes schapen verdronken. De domme dieren volgden ons niet vlug genoeg den dijk op en werden verrast door het water. 't Was noodweer toen! Een herder ginder aan den overkant bij Bath — Michiel wees naar de boomen over de Schelde — schrok nog erger dan ik. Die zag eensklaps dat er een gat in den dijk geslagen was. Hij ging vlug de klok van 't klooster te Rilland luiden, om de boeren op de vlucht te jagen. Er zijn daar nog huizen en hoeven verwoest.

— Toch aardig dat er daar een stad gelegen heeft, zei de knaap, naar 't schorre blikkend!

— Ja, hé? En 't is niet te loochenen want de steenen van de straten liggen er nog. En de klokken zijn verzonken. Sommige schippers zeggen, dat die klokken met Kerstdag nog luiden.

— Maar dat kan toch niet!

— Ik heb het nooit gehoord, maar ik kom hier ook nooit op Kerstavond. Ja, ja, daar ligt de verdronken stad. Maar let nu wat op de schapen, dan ga ik een dutje doen.

De oude legde zich in 't gras neer en sliep weldra in. En de jongen uit de stad was nu herder op de schorren van Zeeland. Hij keek naar de wijde vlakte en dacht aan het verhaal van den schaper.

En 't was of hij den storm over de Schelde hoorde loeien, zooals deze soms door de straten van Antwerpen gierde en nijdig rukte aan deuren en blinden. Het was of hij het water zich verheffen zag tot geweldig hooge, woeste golven, die huizen omver wierpen en menschen en dieren meesleurden in den dood.

« Reimerswale, 't zal u rouwen,
Dat ge geroofd hebt 's meermans vrouwe,
Reimerswale zal vergaan,
En de toren alleen blijven staan ».

Nu was ook de toren verdwenen, ingestort, nadat de golven aan zijn muren hadden geknaagd. En de heele stad lag verzonken in de Schelde.

II.

Na het avondmaal zat baas Stevens, zooals oom Jan genoemd werd, op de bank vóór zijn woning. Alfons zette zich naast hem.

— Oom, Michiel heeft me van middag wat aardigs verteld, zei Fons, die nog maar altijd vervuld was van de geschiedenis dier vergane stad.

En de knaap verhaalde alles getrouw weer.

— Ja, dat is de legende, zei baas Stevens dan.

— Is 't dan niet waar, oom?

— Waar en niet waar! Ik zal het u ook eens vertellen wat ik van dat verzonken Reimerswaal weet. Maar eerst moet ik u zeggen dat er nooit meermannen of meerminnen bestaan hebben. Dus de historie van den visscher is een fabel. Waar ge nu de uitgestrekte schorre ziet, lag vroeger een schoon en vruchtbaar land dat tot het eiland Zuid-Beveland behoorde. Niet alleen was er een stad Reimerswaal, maar bij die stad lagen ook verscheidene dorpen.

De Schelde, een jongen van den waterkant zooals gij, weet dat wel, is niet altijd zoo rustig en kalm als op een dag gelijk heden. In den Herfst en in den Winter hooren we soms hier de golven loeien. Dan jaagt de storm het water op, dat geweldig op de dijken beukt. En moesten de dijken bezwijken, wee dan onze akkers... wee ook onze hoeve! Dan zouden we met ons vee moeten vluchten, neefje, en misschien ook wel zonder vee, om eigen leven te redden! Gelukkig zijn de dijken sterk. Daar zorgt de regeering goed voor. Vroeger was dat niet altijd het geval. Men had het soms zoo druk met oorlog voeren, dat men de dijken vergat. De golven sloegen bressen in de dijken en stroomden over het

land, verwoestten hoeven en dorpen, brachten in de polders vernieling en dood. Er zijn vreeselijke water-vloeden geweest, waarbij honderde menschen omkwamen. Aan den overkant ligt Bath, bij de boomen, welke ge van den dijk kunt zien. 't Is een oud fort. Maar het eigenlijke Bath was vroeger een dorp, dat echter al wel drie honderd jaren geleden door het water vernield werd. Niet ver van daar ligt Maire, een groep huizen. Vroeger was Maire ook een dorp, dat echter eveneens vergaan is. Bijna al de inwoners verdronken met hun vee. Vijftig personen waren op het dak van de kerk gevluht en zaten daar twee dagen en drie nachten, zonder 't minste voedsel en in den ijzigen Novemberwind in doodsangst, want het water beukte nog altijd 't gebouw. Den derden dag werden ze gered door mannen uit Bergen op Zoom die in bootjes kwamen.

En nu over Reimerswaal. Rond 1500 was het een bloeiende stad, met schoone huizen van kooplieden, met magazijnen, een visscherswijk en een haven. Er waren kerken, openbare gebouwen, kloosters. De bewoners dreven handel met Vlaanderen en Brabant.

Dicht bij die stad stond het kasteel Loodijke, en daar woonde een edelman. Die was jaloersch van Reimerswaal. Hij wenschte bij zijn kasteel en dorp ook een haven. Maar geld er voor uitgeven, dat wilde hij toch niet.

— De storm zal wel eens een haven voor mij maken, dacht hij.

En eens, toen het stormde, kwam men hem zeggen

Dorpen lagen verzonken (blz. 12).

dat er in den dijk een gat geslagen was. De bode meende, dat de heer van Loodijke nu de klok van het kasteel zou luiden, om de boeren op te roepen. Dan konden die den dijk stoppen en versterken. Maar de edelman deed niets. Hij zei:

— Nu werkt de Schelde voor mij. De storm en het water zullen dat gat verdiepen en verlengen en zoo een haven graven.

Doch er gebeurde heel wat anders. Zeker, de storm en de golven inmaakten het gat dieper en langer, doch het weer werd nog geweldiger. Een orkaan brak los en de Schelde overstroomde een groot deel van 't land. Loodijke en de dorpen werden verwoest. De edelman moest zelf vluchten, evenals de boeren. Menschen en dieren verdronken. Dorpen lagen verzonken. De heer van Loodijke vertrok beschaamd naar een andere streek. Reimerswaal bleef gespaard met wat land er om heen, maar het had ook veel geleden. Het was 't begin van den ondergang. Twintig jaar later verwoestte een storm het poldertje rond de stad. Ook in Reimerswaal zelf drong het water. Het stond drie meter hoog in de kerk. De stadsmuren moesten nu den vloed weerhouden en Reimerswaal was als een eilandje. Het hield 't nog een jaar of vijf uit. Toen stortte het stadhuis, de kerken, veel woningen, magazijnen en de ringmuur in. En het volgend jaar brak dan nog een geweldige brand uit. 't Was oorlog tusschen Nederlanders en Spanjaarden, en daarbij leed de in puinen vallende plaats ook niet

weinig. Vijftig jaar hield Reimerswaal het nog uit als een armoedig visschersdorpje. Kooplieden en ambachtslieden waren al lang naar Bergen-op-Zoom of Tholen vertrokken. In 1630 brachten de Zeeuwen hier 4.000 Spaansche krijgsgevangenen. De visschers waren op dat woest gezelschap niet gesteld en gingen eveneens heen... Toen een paar jaar later de soldaten weer weg waren, lag Reimerswaal daar eenzaam als een ruïne, zooals men er in West-Vlaanderen na den laatsten oorlog zag. De straatsteen en werden openbaar verkocht. De golven hadden nu vrij spel. Ze bedekten de grondvesten, woelden die soms weer bloot, en zoo ligt ginder een verdronken stad. Dat is haar geschiedenis, maar de menschen maken er gaarne een fabeltje bij.

— En de klokken, oom? vroeg Fons.

— Ook een fabeltje. Klokken die verzonken zijn kunnen immers niet meer luiden!

— En die steenen?

— Ja, men kan soms nog overblijfselen zien van straten, heel ver op het schorre. En dat men er allerlei voorwerpen gevonden heeft, is ook waar. Dat is zeer natuurlijk. Er is daar heel wat achtergebleven. De golven werken gedurig. Ze voeren zand aan en slaan het weer weg; wat gisteren bedolven lag, kan vandaag bloot gewoeld zijn. We zullen maar hopen, dat de dijken ons altijd beschermen, want een watervloed is vreeselijk. En nu, neefje, gaan we naar bed, 't is morgen weer vroeg dag.

Weldra was Alfons op zijn kamertje. Hij keek door 't raam, in de richting der Schelde. Daar lag dus de verzonken stad, vernietigd door de golven, daar hadden menschen om hulp geschreeuwd, toen de vloed hun leven bedreigde. En de steenen wezen nog de plaats aan waar Reimerswaal prijkte als een bloeiende gemeente.

III.

— Ik heb Frans Dekkers gehoord om de koeien op den dijk te hoeden, zei oom Jan zekeren morgen. Er staat daar veel gras, de wei is al kaal. Frans Dekkers is een goede koeiwachter, al heeft de jongen veel praats.

En zoo maakte Fons kennis met Dekkers, en hij zat veel bij hem op den dijk aan de Schelde. Frans Dekkers moest nu alles weten van de stad. Maar dan beweerde de koeiwachter dat hij zeer veel gereisd had. En zoo zei hij ook:

— Ik ben eens met een schip meegevaren naar Engeland.

— Zijt gij in Engeland geweest? vroeg Fons verbaasd.

— Ja! O, daar is 't schoon! Al prachtige huizen en kasteelen. Daar is Antwerpen niets bij. Engeland is veel groeter dan Antwerpen. 't Is wel vijf keeren zoo groot!

— Maar Engeland is geen stad, zei Fons. 't Is een land. Ik heb dat in de school geleerd.

— Ik ben er geweest en zal het dus wel beter weten.

— Zeg eens, Frans, hebt gij de steenen van Reimerswaal wel eens gezien? vroeg Fons.

De koeiwachter kende ook de legende van de verzonken stad, en antwoordde:

— O ja, meer dan eens ook! Ginder ver op het schorre.

— Ik zou ook wel eens willen zien.

— Nu kan ik niet meegaan, maar Zondag wel. Gaat ge mee, Zondag na den noon? Ik ken den weg er heen.

— Maar Michiel zegt dat er kreen zijn.

— Ja, maar er rond gaan, hé? Ik weet wel, dat er kreen zijn. Een stadsmanneke wilde ook eens op het schorre gaan en viel in zoo'n kreek. Ik zag 't gelukkig. Ik redde hem. 't Was tijd, hij kwam voor den derden keer boven. Ik kreeg later vijf frank van zijn vader. Hij had er wel honderd mogen geven.

Alfons had een hekel aan dat liegen van Frans.

O! Frans Dekkers kon van alles... zoo vertelde hij zelf. Hij had een koe uit de Schelde gehaald... hij had harder geloopt dan een stier... hij had 's nachts een dief op de vlucht gejaagd met 't geweer van zijn baas; hij had op de markt een gestolen koe herkend en den roover aan de politie overgeleverd... en nog veel meer.

Toen begon Dekkers weer over Reimerswaal. Hij zou Zondag Fons bij die steenen brengen. Ja, dat was de moeite waard om te zien. En misschien vonden ze nog wel oude dingen, wie weet welke schatten! Dikwijls toch werd er goud en zilver bloot gewoeld.

En Fons beloofde mee te gaan.

't Was Zondagmiddag. Toch wachtte Michiel zijn schapen. De oude keek naar 't Westen en mompelde:

— Er komt verandering in 't weer. Ik zal de kudde naar de hoeve moeten drijven!

En zóó sterk was zijn aandacht geboeid door de kleine wolken, dat hij de twee jongens niet zag, die zich over 't schorre voortspoedden.

Fons Haverkamp verkeerde in hevige spanning. Nu zou hij de geheimzinnige steenen zien, de straten der verdronken stad.

En toch was de knaap niet heel gerust. Hij voelde wel dat hij verkeerd handelde. Waarom was hij als een dief van de hoeve geslopen en toen haastig naar den dijk gelopen zoodat hij er nog van zweette? Waarom dacht hij telkens aan zijn ouders en kwam dan bij oogenblikken de lust op om terug te rennen?

Maar het verlangen naar de steenen bleek te hevig.

— Zijt ge bang? vroeg Dekkers, die iets van deze aarzeling gemerkt had.

— O, neen... Is 't nog ver?

— Niet heel ver meer... een eindje voorbij de schaapskooi! 't Is de moeite waard om het ginder te zien.

En de knapen stapten voort over het verraderlijke schorre; hier vast, daar moerassig, elders als een zandput. De koewachter vermeed de kreeken, zocht de

smalste geulen op, waarover de knapen gemakkelijk heen konden springen.

Maar in 't Westen kwamen wolkjes op. Daar werd langzaam een geweldige reus ontketend. Een breede geul versperde den weg.

— Daar kunnen we niet over, zei Fons.

— Kom langs hier... ginder is ze smaller.

De jongens maakten een grooten omweg, maar geraakten toch over de voor. Doch andere geulen, grillig gevormd in den lossen bodem, dwongen hen telkens zijwaarts te gaan, nu Oost, dan weer West... zoodat het tweetal slechts langzaam vorderde.

Wel een uur was verstreken, eer Fons en Frans de schaapskooi bereikten. 't Was een ruwe hut, op een hoogte gebouwd.

— Nu is het toch niet ver meer, zeker?

— O, neen... vijf minuutjes... We zullen ons haasten, want straks komt het water op. Wees niet bang.

Fons werd toch angstig en wilde terugkeeren.

— Nu we er zoo dicht bij zijn! Neen, ik wil de steenen ook nog eens zien, en als gij niet meegaat moet ge hier maar even op me wachten, zei Frans.

Een bende meeuwen vloog luid krijschend voorbij.

— Wat doen die vogels raar! gilte Alfons. Er zal iets gebeuren! O, zie de lucht eens!

Frans schrok nu ook.

— Ja, we moeten terug! schreeuwde hij.

En plots werd de storm ginds losgelaten. Een hevige windvlaag joeg het water op... over de vlakte...

— Loopen, loopen! riep Dekkers. Terug naar den dijk!

— O, wat gebeurt er! jammerde Fons. Frans, wacht op me!

— Kom, rap toch... rap... rap... het water is daar! De storm gierde over de Schelde en dreef den vloed naar 't schorre en snel rolden de golven aan en vulden kreeken en geulen.

— Daar kunnen we niet door! kreet Fons.

— Langs hier! riep de veehoeder.

Maar hoe waren ze bij 't komen gegaan? Er was nu geen tijd om den weg te zoeken.

— Er door! schreeuwde Frans.

Hij liep door de geul, het water reikte hem tot aan de knieën, en angstig volgde Fons hem. Hij kon zich niet recht houden... viel omver... in de geul... en angstig klonk zijn gegil om hulp... De jongen geraakte weer overeind en bereikte den overkant; maar de vloed overdekte reeds gansch het schorre en hooger en hooger steeg het water... Geulen en kreeken waren onzichtbaar... Frans liep vooruit... plonsde eensklaps tot aan de borst in 't water...

— O, ik zal verdrinken! riep Fons.

En al maar door rukten nieuwe golven aan, wilder, woester... Ze sloegen in schuim uiteen op 't schorre... en het water vloeide dan snel voort tot het in een geul een sterken stroom ontmoette en hiermee zijwaarts keerde...

Een donderslag rolde boven den stroom. Aanhoudend scheurden bliksemflitsen de lucht en bij oogenblikken scheen de hemel boven de Schelde in vuur te staan. 't Was noodweer geworden! De stroom woelde geweldig! Hoog verhieven zich de witkoppige golven, huilend rolden ze naar 't schorre.

De arme jongens zagen geen uitweg meer. Ze waren nog zoo ver van den dijk en achter en voor hen, overal reeds bruiste het water... Frans wist het... Zij waren van den wal afgesloten.

— Naar de schaapskooi! schreeuwde hij.

Tegen den wind in worstelden de knapen naar de hut, die nog hoog boven den vloed een reddingsoord scheen... Het water reikte de knapen soms tot aan de borst, de wind en de regen zweepten hun gelaat...

De veehoeder bereikte het eerst den stal...

— Vlug, vlug! riep hij tot Fons, die hijgde van inspanning, van vreeselijken angst ook.

Frans stak zijn gezelschap de hand toe en hielp hem op de hoogte.

— Binnen in! riep hij luid, want de wind overloeiende zijn stem.

O, in de kooi stonden ze te herademen... Hier gevoelden ze toch niet meer zoo het geweld van den wind, al gierde deze om de hut en schudde hij vervaarlijk de muren.

De veehoeder brak in snikken los. Al zijn overmoed was heen, verdwenen voor angst.

En plots gulpte het water binnen...

— We gaan verdrinken! hilde Fons weer. Het water is daar!

— We moeten op het dak klimmen... zoo hoog komt het niet! riep Frans.

Plots stortte de deur in, omver geworpen door den wilden vloed, die schuimend naar binnen sloeg en opspatte tegen de muren. Frans klampte zich aan den wand vast en voetje voor voetje ging hij naar buiten... Nog stelde Fons vertrouwen in den veehoeder, immers zijn gids.

— O, laat me niet alleen! riep hij.

— Ga mee... doe als ik... houd u vast! schreeuwde Dekkers. Kom toch... de kooi zal vol water loopen!...

En de jongen moest ook heengaan uit den stal, vluchten voor den dood. Frans heesch zich op 't dak. Alfons was nu buiten. Het water sloeg tot om zijn middel, en had de knaap zich niet stevig vastgehouden aan de kooi hij zou door den wind in den vloed geslingerd zijn. Frans stak een hand uit. 't Kostte hem moeite zijn makker naar boven te hijschen... Daar lagen nu de jongens, plat op het dak, zich vast klemmend aan den rand.

't Schorre en de Schelde waren thans één stroom... een woeste, wilde matermassa, met hooge golven.

En boven den loeienden storm ratelde vreeselijk de donder, terwijl de bliksem den hemel scheurde.

De knapen waren heel stil geworden. Maar uit hun groote oogen laaide de angst voor den dood, die hen van alle zijden beloerde.

Michiel had het onweer zien aankomen en bijtijds de schapen achter den dijk gedreven. Onrustig liepen de honden om de verwarde kudde. De herder had nu de jongens bemerkt.

— O, die waaghalzen, mompelde hij. Wie kunnen dat toch zijn? Goddank, ze zien den storm ook aankomen, want ze keeren terug. Als het maar niet te laat is!

Michiel moest beschutting zoeken achter den dijk, want de storm was plots losgebroken. De oude man lag op de helling en keek boven de kruin uit.

— Ze zullen verdrinken... ze loopen verkeerd, daar liggen krekken, zei hij angstig. En als konden de knapen hem verstaan, riep hij: « Langs daar niet, gaat links! »

Maar de stem van den grijsaard werd verdoofd door den gierenden wind.

— Menschenlevens zijn kostbaarder dan schapen, hernam Michiel. Ik moet die kerels gaan helpen.

Hij stond op, daalde van den dijk en trad op het schorre. Maar 't water kwam geweldig aangestroomd.

— Te laat, te laat! riep de oude man in vreeselijke wanhoop. Ze moeten verdrinken! Nooit kunnen ze tot hier geraken. Ha, ze gaan naar de schaapskooi. Ja, dat is 't eenige middel om misschien nog gered te worden.

Hulpeloos blikte Michel rond. Hij zag niemand.

— Naar 't haventje! zei hij. De schapen zijn nu veilig; ze zullen wel rondloopen, maar we kunnen ze straks bijeen drijven! En bovendien, menschenlevens zijn kostbaarder...

Om vlugger te kunnen doorstappen, keerde Michel naar den binnenkant van den dijk terug. Niet ver van daar was een kleine haven, waar twee scheepjes lagen. Alleen met een bootje konden de jongens nog gered worden. De scheepjes waren met dubbele kabels vastgebonden.

— Volk! schreeuwde Michiel. Volk, volk!... Er is nood!

Een schipper kwam uit de kajuit. Hij moest zich vastklampen aan de verschansing, om door den hevigen wind niet over boord geslagen te worden.

— Wat is er? vroeg hij verschrikt.

— O, help, help... dààr op 't schorre. Twee jongens op de schaapskooi, zei Michiel.

— Die zijn verloren!... De kooi moet omver!

— O, red hen in uw bootje!

— Onmogelijk!... Ik zou vergaan...

— O, red hen toch!... smeekte de grijsaard. Probeer het ten minste... Ik zal meegaan!...

De schipper aarzelde. Hij had vrouw en kinderen en 't was noodweer op de Schelde! De andere varensman had zeker de stemmen gehoord, want hij verscheen nu ook aan dek en vernam het gebeurde.

— Willen we 't beproeven? vroeg hij. We hebben den wind in den rug... en we kunnen verder landen! Willen we het beproeven? Anders verdrinken de jongens...

— Vooruit dan!

De eerste schipper sprong in zijn bootje... de ander kwam bij hem, en bracht zwemgordels mee.

— Ik zal meegaan, zei Michiel. Dan kan ik sturen.

Ieder deed een zwemgordel rond 't lijf want de boot kon omgeslagen worden door den wilden vloed. De drie mannen wisten het wel dat ze hun leven waagden. Maar zonder een enkele poging tot hulpe, konden ze de knapen ginds toch niet laten verdrinken.

En de tocht werd aangevangen. Het lichte vaartuig rees met den vloed, helde dan vervaarlijk over en scheen weer in de diepte te glijden. De twee schippers zaten aan de riemen en Michiel hield het roer. De oude stuurde naar den stal, maar de regen verborg dien nu voor zijn oog. De schippers wier blik meer geoefend was, verzekerden echter, dat de knapen nog op 't dak zaten.

— Als ze 't nog maar wat uithouden! zei Michiel. We naderen toch snel... Wie kunnen dat zijn? O, die waaghalzen... Arme jongens, wat zullen ze een doodsangst doorstaan!

Ja, angstig waren ze, Frans en Fons. Soms meenden ze in den vloed te liggen, als de golven al met vreeselijk geweld over het dak der kooi heensloegen.

Dan slaakten beiden een gil, en Fons riep om zijn ouders.

Verdrinken?

— O, neen, neen! zoo bad de arme jongen, die zich nog krampachtiger vastklemde aan den rand van 't dak.

O, wat ging er in zijn hart om... het braaf, oprecht, trouw hartje, dat toch zoo warm voor zijn ouders klopte!

Bij oogenblikken was gansch de stal onder 't schuim bedolven. De knapen hijgden dan naar hun adem, die soms plotseling afgesneden werd. Fons kreunde, zwakker nu toch, als gaf hij langzaam den strijd om zijn leven op. 't Werd nu zoo helder in zijn hoofd. 't Was of hij thuis in zijn bed lag. Moeder kwam bij haar kind en boog zich over hem. Ze glimlachte haar lieveling vriendelijk toe. Ze kuste hem op de lippen en fluisterde: « Slaap nu maar en rust, ge zijt zoo vermoeid ». O ja, rusten, heerlijk rusten in zijn zacht, warm bed, diep onder de dekens. En Fons liet zich weg glijden...

't Was de dood die hem bedriegelijk lonkte...

— Houd u vast, niet loslaten, ge zult verdrinken! schreeuwde Dekkers.

Maar Alfons hoorde het niet meer. Rusten, ja, zacht rusten... Hij hingt reeds half van 't dak af... Nog een stortvloed en de golven zouden het tenger lichaam meesleuren.

— We komen! klonk het in den storm.

Dekkers hoorde dien kreet en hief het hoofd op.

— O, help, help! schreeuwde hij het wild uit.

Hij had een boot gezien... opdoemend in den regen, boven de schuimende golven.

— Fons, ze zijn daar! riep hij.

Maar zijn vriend verstond het niet meer... En daar naderde een vervaarlijke golf. Dekkers stad de hand uit

en greep Fons bij zijn jas. Eén oogenblik volharden, één oogenblik maar! De golf sloeg met vreeselijk geraas op de schaapskooi uiteen. Een stond was de hut in den vloed verdwenen. Het dak kraakte geweldig. Alfons hing met 't halve lijf in 't water, doch Frans hield hem nog bij de jas krampachtig beet.

— Ik kan niet meer! gilte hij.

— Laat los! riep men.

En Fons werd opgenomen en in de boot gelegd.

— Groote Hemel! 't Neefje van mijn baas! schreeuwde Michiel ontsteld.

't Volgende oogenblik lag ook Frans Dekkers in de boot.

— Gered, gered! juichte Michiel.

— 't Was tijd! zei hijgend een der schippers. Nu moeten we maar met den wind meedrijven en ginds verder landen. We kunnen de boot dan op den dijk trekken.

Fons lag daar, bleek en roerloos als een lijk. Zijn haren plakten nog om 't angstige wezen en het water droop uit zijn kleeding. Frans was ook geheel uitgeput, maar had nog 't bewustzijn behouden. Hij schreide nu van vreugde over de redding. De boot bereikte den dijk.

De drie mannen sprongen er vlug uit en duwden de boot, waarin ze de knapen nog hadden laten liggen naar de andere zijde van den dijk.

— We moeten de arme kerels naar de hoeve van

Willemsen brengen, die is 't dichtst bij, zei Michiel. Frans gij moet beproeven te loopen, dat is het beste.

De twee schippers namen Fons op, terwijl de herder Dekkers bij den arm nam. En door den regen en den wind worstelden ze voorwaarts, naar de hofstede, ginds tusschen de boomen. Hier werden ze, eerst met verbazing en schrik, dan met liefde ontvangen.

De boer en de boerin ontkleedden de knapen en wreven hun lijf met doeken en legden ze daarna te bed. Alfons gaf maar geen teeken leven.

— Hij is dood! jammerde Michiel.

— Ge moogt den moed niet zoo gauw opgeven, zei een der schippers. Laat mij eens doen.

De schipper paste nu de kunstmatige ademhaling toe en plots braakte de jongen een gulp water uit.

— Wij winnen! riep de schipper verheugd. Dat zal hem ontlasten.

Alfons loste nog meer water en eindelijk sloeg hij verdwaasd de oogen open.

— Moeder! fluisterde hij.

— Ja, arme jongen, ge zult uw moeder nog terugzien, zei ontroerd de oude herder.

— Nu in 't bed en een warme kruik aan zijn voeten, hernam de schipper.

Nogmaals deed een geweldige slag het huis daveren. Maar 't scheen de laatste kracht van 't onweer, dat thans afdreef, terwijl ook de wind ging liggen.

Alfons en Frans lagen nu naast elkaar warm in het bed en sliepen reeds.

— Daar is de baas! riep Michiel plots.

Hij zag boer Stevens met angstig gelaat over den boomgaard naderen. De herder snelde naar buiten.

— Waar is Fons toch! kreet de landman.

— Hier!

— Goddank! O, wat ben ik ongerust geweest! Maar wat is er gebeurd, Michiel? De schapen loopen te dwalen door den polder. Ik heb er twee gevonden door den bliksem doodgeslagen.

— Arme dieren... maar Fons en Frans zijn toch gered.

— Gered! herhaalde de boer. Wat is er dan toch gebeurd?

— Ik weet het niet juist, maar ze waren ver op het schorre, toen de storm losbrak en ze konden niet meer terug. Ze klommen op de schaapskooi en wij hebben ze er afgehaald met een boot. Maar wees nu niet bang meer, baas! Ze slapen beiden rustig.

Eenige oogenblikken keek de landman den grijsaard geheel verbouwereerd aan.

— Maar ze zijn toch gered, hé? vroeg hij dan.

— Maar zeker, baas! Ga binnen. Ik zal de schapen bijeen drijven.

Een oogenblik later stond boer Stevens bij de knapen. Hij huiverde van angst, om hetgeen ad kunnen gebeuren. Hij gevoelde zich ook zeer bezorgd om zijn neef, die maar tenger was. Dadelijk zond hij om den dokter. Vrouw Willemsen zei dat de jongens op de hoeve moesten blijven tot ze er boven op waren.

De geneesheer kwam.

— Frans Dekkers kan al dadelijk naar huis gevoerd worden, zei hij. De andere knaap moet zeker hier blijven tot morgen.

— Is er gevaar? vroeg Stevens

— Nog niet, maar we moeten toch oppassen. Rust heeft hij noodig.

Dien avond kreeg Fons hevige koorst. Zijn gelaat was vuurrood en gloeiend warm.

Tante die gekomen was om bij hem te waken schrok plots op door het geroep:

— Het water, moeder, het water!

De zieke begon vreeselijk te ijlen.

— Moeder, ik zal het nooit meer doen, nooit meer, riep hij. Ik zal nooit meer iets geheim houden! O, vergiffenis, moeder! Frans, kreet Fons dan weer, wijs toch den weg! Frans, ik zal verdrinken. Laten we naar den dijk lopen! Frans, ik hoor de klokken luiden... de meerman is daar. Hij zal ons grijpen! Frans, Frans...

De lijder verkeerde dus in den waan nog op het dak van de schaapskooi te zijn en ook woelde de oude legende van Reimerswaal door zijn verhit brein.

Tante legde hem natte doeken op het hoofd, en eindelijk werd de arme jongen toch wat kalmer.

Den volgenden dag was hij al veel beter. Oom kwam al vroeg kijken.

— Fons, nu moet ik eens een woordje met u spreken, zei hij tot den zieke.

— O, oom, vergiffenis, vergiffenis! smeekte de knaap. Ik heb slecht gehandeld.

— 't Was om de steenen te zien, hé?

— Ja, oom. Maar ik had het u moeten zeggen.

— Dat is waar! Maar ge wist niet wat ge deedt, en ge werdt zwaar gestraft voor uwe roekeloosheid. Ge zijt nu gelukkig gered. Ge hadt kunnen verdrinken. En wat zou ik dan aan uw vader en moeder hebben moeten zeggen!

Michiel, de herder, was ook een dag ziek door de ontroering en zijn vreeselijke reis in den geweldigen storm. Dat zijn baas hem hartelijk dankte en ruim beloonde, kunt ge wel begrijpen!

Frans Dekkers was een taaie gast. 's Woendags stond hij al weer met de koeien aan den dijk. En als hij iemand sprak, vertelde hij snoevend, dat 't neefje van den boer aan hem zijn leven had te danken.

— Moest ik hem niet vastgehouden hebben, dan ware hij zeker van 't dak afgegleden en verdronken, zei de veehoeder.

En dit was waar. Maar Frans vergat er bij te voegen dat hij den stadsknaap zoo roekeloos in 't gevaar had gebracht, want hij wilde voor gids spelen en kende den weg niet op 't verraderlijke schorre.

Frans Dekkers scheen toch verlegen, toen hij Fons voor de eerste maal ontmoette, maar zei dan:

— Ik wist den weg wel, maar die storm vulde de kreeken en geulen. Dat kon ik niet voorzien.

De schippers kregen van baas Stevens ook een ruime belooning voor hun heldendood.

V.

Einde September zou oom Fons terug naar huis brengen. De jongen zei tante goeden dag en dankte haar nogmaals voor haar vriendelijkheid. Ook van Michiel had hij hartelijk afscheid genomen, want door den herder kon hij nu naar zijn ouders terug. Van zijn opgespaarde centen, die oom en tante hem gaven, had hij voor den grijsaard een schoone pijp en tabaksdoos gekocht. En Fons groette boer en boerin Willemssen en ieder, want hij was aller vriend geworden.

— Tot weerziens! riep tante, toen het rijtuig wegreed. Het volgend jaar komt ge terug, hé?

De chais reed een eind langs den dijk.

— Oom, wilt gij eens even stilhouden? vroeg de knaap.

— Waarom, neefje?

— Mag ik nog eens op den dijk?

— Om naar 't schorre te zien? Nu even dan, want we mogen te Bergen-op-Zoom de tram niet missen.

De jongen wipte dus uit het rijtuig en klom op de

kruin van den dijk. Daar lag de Schelde en de zandvlakte, grauw en woest onder de zwarte lucht. De golfjes rolden aan en sloegen in fonkelend schuim op 't schorre uiteen. Hoog verhief zich ginds eenzaam de schaapskooi. En Fons dacht aan dien vreeselijken Zondagnamiddag, toen hij daar op 't dak met den dood worstelde, te midden van den woesten huilenden vloed, in den wind en regen, wyl de bliksem alles in vuur zette en de donder vervaarlijk ratelde.

Hij zag zwarte stippen... 't waren de schapen en de knaap zwaaide den arm, als wilde hij Michiel, zijn redder, den braven, moedigen grijsaard, nog een afscheidsgroet brengen.

— Dag, Reimerswaal, mompelde Fons. Ik heb de steenen wel niet gezien, maar nu kan ik me voorstellen hoe angstig de bewoners waren, toen de storm de dijken verbrak en het water hoeven en huizen verwoestte.

En hij dacht ook aan de vroegere burgers en burgesen, en de kinderen van Piet, Roeselaer en andere dorpen, aan die van Bath en Maire, ginds op den rechteroever... aan allen die zoo geleden hadden van de trouweloosheid der Schelde.

— Neefje, kom nu, of we zien de tram voor onzen neus wegrijden! riep oom.

Nog één blik op den stroom en 't schorre, en Fons liep den dijk af en klom vlug in de chais, welke nu snel naar Bergen-op-Zoom reed dat ginds zijn toren verhief.

Twee uur later was Fons te Merxem en dan zag hij de warrelende, woelende stad terug. De drukte leek hem nu zoo vreemd. 't Was of hij bang was van al dat geros en gerij.

— De ongewoonte, zei oom.

Alfons werd thuis hartelijk verwelkomd. Maar zijn hartje bonsde toch.

Nu moest hij alles vertellen. Oom had het niet geschreven van die redding, omdat Fons' moeder ziek was geweest.

De goede ouders schrokken geweldig. Vader gaf den jongen een flinke vermaning.

— Ge moogt nooit iets geheim houden, zei hij. En vertrouw ook niet op bluffers en praatjesmakers.

't Nieuwe zusje was al wat gegroeid.

— Hier een nieuw koopen en op 't schorre er een verliezen, dat kon toch niet, zei oom. Fons zal een goede les gehad hebben. Toch mag hij 't volgend jaar terug komen, maar dan niet meer naar de verdronken stad gaan.

EINDE.